

ZAKON O STRANCIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom određuju se uvjeti ulaska, kretanja i boravka te rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

Strancem se, u smislu ovog Zakona, smatra osoba koja nije hrvatski državljanin.

Stranac koji ima višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 3.

Stranac može ulaziti u Republiku Hrvatsku i boraviti na njezinu području s važećom putnom ispravom u koju je unijeta viza ili odobrenje boravka, ukoliko ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Bez važeće putne isprave dopušten je ulazak strancima koje je Republika Hrvatska dužna prihvatiti na temelju međunarodnih ugovora.

Članak 4.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu druge osobe može ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske samo s osobom u čiju je putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajedničku putovnicu mogu ulaziti i izlaziti iz Republike Hrvatske samo zajedno, a osobe koje su upisane u zajedničku putovnicu moraju imati ispravu s fotografijom na temelju koje se može utvrditi njihov identitet. Voditelj skupine mora imati osobnu putnu ispravu.

Članak 5.

Strancu će se ograničiti ili zabraniti kretanje na određenom području u Republici Hrvatskoj zbog zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Sigurnosnu provjeru za stranca u svrhu utvrđivanja razloga nacionalne sigurnosti provodi nadležna sigurnosna služba.

Članak 6.

Stranac je dužan za vrijeme kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj pridržavati se propisa i odluka državnih tijela.

Članak 7.

Strancima je zabranjeno osnivanje političkih stranaka.

Stranci mogu osnivati udruge prema posebnim propisima.

Stranac može nabavljati, držati i nositi oružje i streljivo prema propisima koji uređuju nabavljanje, držanje i nošenje oružja.

Stranac se može kretati u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj odori, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 8.

Na pitanja postupka, primjenjivat će se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ukoliko ovim Zakonom nije drugačije određeno.

II. PUTNE ISPRAVE

Članak 9.

Putne isprave, u smislu ovog Zakona, su strana putna isprava i putna isprava za stranca.

Stranom putnom ispravom smatra se: putovnica (osobna ili obiteljska), zajednička putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata po međunarodnom ugovoru.

Putna isprava za stranca je putna isprava za izbjeglice, putna isprava za osobe bez državljanstva i putni list za stranca.

Članak 10.

Putna isprava za stranca izdaje se osobi koja je navršila 16 godina života.

Osoba mlađa od 16 godina života upisat će se u putnu ispravu jednog od roditelja.

Iznimno, kad za to postoje opravdani razlozi, putna isprava za stranca može se izdati i osobi mlađoj od 16 godina života.

Članak 11.

Putnu ispravu za stranca izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo), prema boravištu odnosno prebivalištu stranca.

Putni list za stranca, osim nadležnog tijela, izdaje i diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Putna isprava za stranca izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Rok važenja putne isprave za osobe bez državljanstva može se produžavati najduže do pet godina.

Članak 12.

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu ako:

1. mu je prestalo hrvatsko državljanstvo - za odlazak u inozemstvo,
2. je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez nje, a država čiji je državljanin nema svoju diplomatsku misiju odnosno konzularni ured u Republici Hrvatskoj, niti njezine interese zastupa druga država - za odlazak u inozemstvo;
3. je u inozemstvu izgubio putnu ispravu za stranca koju je izdalo nadležno tijelo ili diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske - za povratak u Republiku Hrvatsku.

Putni list za stranca može se izdati i drugom strancu ako za to postoje opravdani razlozi.

Članak 13.

Putni list za stranca izdaje:

1. u slučajevima iz članka 12. stavka 1. točke 1. i 2. ovog Zakona - nadležno tijelo;
2. u slučajevima iz članka 12. stavka 1. točke 3. ovog Zakona – diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo);
3. u slučajevima iz članka 12. stavka 2. ovog Zakona - nadležno tijelo ili diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 14.

Putna isprava za stranca neće se izdati strancu:

1. protiv kojeg se vodi kazneni odnosno prekršajni postupak, osim ako ne postoji suglasnost državnog tijela koje vodi postupak;
2. koji je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži odnosno dok ne plati novčanu kaznu;
3. koji nije regulirao svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu za koju postoji ovršni naslov, na zahtjev nadležnog suda;
4. ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave za stranca ne odgađa izvršenje rješenja.

Kada nadležno tijelo utvrdi postojanje nekih od razloga iz stavka 1. ovog članka, oduzet će putnu ispravu za stranca na vrijeme dok postoje razlozi zbog koji je putna isprava oduzeta.

U slučaju iz stavka 3. ovog članka nadležno tijelo izdaje potvrdu o oduzimanju putne isprave za stranca.

III. VIZE

Članak 15.

Viza je odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske.

Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav Republike Hrvatske.

Stranac je dužan pribaviti vizu prije ulaska u Republiku Hrvatsku.

Na temelju vize stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

Vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Prije izdavanja vize, diplomatska misija odnosno konzularni ured dužan je, u slučajevima određenima podzakonskim propisima, zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 16.

Viza se izdaje strancu koji ima važeću putnu ispravu.

Viza se izdaje na rok koji je kraći od roka važenja putne isprave.

Članak 17.

Vrste viza su:

- putna,
- tranzitna,
- zrakoplovno-tranzitna,
- grupna,
- diplomatska,
- službena.

Članak 18.

Putna viza izdaje se za jedan ili više ulazaka na područje Republike Hrvatske.

Putna viza izdaje se za turistička, poslovna, osobna ili druga putovanja.

Putna viza izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Neprekidni boravak odnosno ukupno trajanje uzastopnih boravaka stranca s putnom vizom u Republici Hrvatskoj ne smije biti duže od 90 dana, u vremenskom razdoblju od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

Putna viza s rokom važenja dužim od jedne godine može se, uz uvjet uzajamnosti, izdati osoblju diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države u Republici Hrvatskoj.

Iznimno, ako to zahtijevaju humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi, putnu vizu za jedan ulazak i boravak do 15 dana može izdati tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice.

Članak 19.

Tranzitna viza izdaje se strancu za jedno, dva ili iznimno više putovanja preko područja Republike Hrvatske.

Tranzitna viza izdaje se s rokom važenja do 6 mjeseci.

Na temelju tranzitne vize stranac može prilikom svakog putovanja boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 5 dana.

Tranzitna viza može se izdati strancu koji dokaže da ima osiguran ulazak u državu u koju putuje.

Iznimno, ako to zahtijevaju humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi, tranzitnu vizu za jedan tranzit može izdati tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice.

Članak 20.

Stranac koji za vrijeme međupristajanja u zrakoplovnoj luci u Republici Hrvatskoj ne napušta zrakoplovno-tranzitni prostor ili zrakoplov ne treba vizu.

Iznimno, Vlada Republike Hrvatske može odrediti da zbog razloga iz članka 5. ovog Zakona državljani određenih država ili putnici na određenim putnim smjerovima trebaju zrakoplovno-tranzitnu vizu.

Strancu se može izdati zrakoplovno-tranzitna viza za jedan ili više prolazaka kroz međunarodni tranzitni prostor zrakoplovne luke, u kojem prilikom svakog prolaska može ostati najduže 24 sata.

Članak 21.

Grupna viza izdaje se grupi od 5 do 50 osoba za jedan ulazak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, grupna viza se može izdati i grupi s većim brojem osoba, ako se radi o organiziranim turističkim grupama koje u Republiku Hrvatsku dolaze na temelju međunarodnih ugovora.

Na temelju grupne vize za jedan ulazak u Republici Hrvatskoj može se boraviti najduže 30 dana.

Iznimno, ako je to u interesu Republike Hrvatske grupnu vizu može izdati tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice.

Članak 22.

Postupak i način izdavanja viza iz članka 17. ovog Zakona propisat će se podzakonskim propisom.

Članak 23.

Viza se ne može produžiti.

Iznimno, putna viza može se produžiti zbog više sile, humanitarnih, ozbiljnih profesionalnih ili osobnih razloga, u skladu s člankom 18. stavkom 4. ovog Zakona.

Zahtjev za produženje putne vize podnosi se nadležnom tijelu, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Članak 24.

Viza se neće izdati ako:

1. postoje razlozi iz članka 29. ovog Zakona,
2. se stranac osobno ne odazove na poziv diplomatske misije odnosno konzularnog ureda.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, viza se može izdati iz humanitarnih razloga, ako je to u interesu Republike Hrvatske ili u skladu s prihvaćenim međunarodnim obvezama.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice može odrediti da se strancu dopusti ulazak samo na određenom graničnom prijelazu.

Tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice može skratiti rok važenja vize, ako utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za uzdržavanje.

Tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice poništiti će vizu, ako utvrdi postojanje razloga iz članka 29. ovog Zakona.

Protiv odluke o zahtjevu za izdavanje vize nije dopuštena žalba.

Članak 25.

Prijevoznik može dovesti stranca na granični prijelaz ako ispunjava uvjete iz članka 3. ovog Zakona.

Stranca koji ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovoga Zakona prijevoznik je dužan bez odlaganja na svoj trošak odvesti iz države i podmiriti troškove boravka u Republici Hrvatskoj.

IV. ULAZAK I IZLAZAK STRANACA IZ DRŽAVE

Članak 26.

Smatra se da je stranac ušao u državu kada je prešao državnu granicu odnosno kada je prošao mjesto obavljanja granične kontrole.

Zadržavanje stranca u tranzitnom prostoru u zračnoj luci i zadržavanje stranca u sidrištu luke ili pristaništa ne smatra se ulaskom u državu.

Članak 27.

Stranci su dužni prilikom ulaska i izlaska iz države podvrgnuti se graničnoj kontroli.

Granična kontrola stranaca obavlja se sukladno propisima kojima se uređuje nadzor državne granice.

Granična kontrola stranaca koji ulaze u državu obuhvaća i utvrđivanje razloga iz članka 29. ovog Zakona.

Članak 28.

Iznimno od članka 3. ovog Zakona, strancu koji nema važeću putnu ispravu, a dolazi radi turističkog ili poslovnog posjeta, tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice može izdati graničnu propusnicu, na temelju isprave kojom se može utvrditi identitet stranca, a koju je izdala država čiji je državljanin.

Strancu na kružnom putovanju u međunarodnom pomorskom, riječnom ili zračnom prometu granična propusnica može se izdati i na temelju popisa putnika koji je ovjerio zapovjednik plovila odnosno zapovjednik zrakoplova.

Popis putnika iz stavka 2. ovog članka sadrži ime i prezime, godinu rođenja, državljanstvo i broj putne isprave putnika odnosno broj druge isprave kojom se dokazuje identitet.

Granična propusnica izdaje se s rokom važenja do 3 mjeseca.

Granična propusnica neće se izdati strancu ako postoje razlozi iz članka 29. ovog Zakona.

Članak 29.

Ulazak u Republiku Hrvatsku neće se dopustiti strancu ako:

1. ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovog Zakona,
2. nema dovoljno sredstava za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,
3. je u tranzitu, a ne ispunjava uvjete za ulazak u treću državu,
4. je na snazi zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja,

5. nema potvrde o cijepljenju, a dolazi s područja na kojem vlada epidemija zaraznih bolesti,
6. to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja,
7. postoji opravdana sumnja da će njegov boravak biti povezan s činjenjem kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti,
8. se u evidenciji nadležnog tijela vodi kao međunarodni prijestupnik,
9. postoji opravdana sumnja da njegov boravak neće biti korišten u namjeravanu svrhu.

Zabrana ulaska upisuje se u putnu ispravu stranca.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu sredstava za uzdržavanje iz stavka 1. točke 2. ovog članka.

Članak 30.

Nezakonitim prelaskom državne granice smatra se ako stranac:

1. prijeđe ili pokuša prijeći državnu granicu izvan mjesta ili vremena određenog za prelazak državne granice,
2. izbjegne ili pokuša izbjeći graničnu kontrolu,
3. pri prelasku državne granice upotrijebi tuđu, nevažeću odnosno nevaljanu putnu ili drugu ispravu,
4. tijelu nadležnom za kontrolu prelaska državne granice navede neistinite podatke,
5. uđe u državu za vrijeme trajanja zaštitne ili sigurnosne mjere protjerivanja.

Članak 31.

Stranac kojemu za ulazak ne treba viza, može u Republici Hrvatskoj boraviti najviše 90 dana u vremenskom razdoblju od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, ako ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Članak 32.

Stranci mogu slobodno izlaziti iz Republike Hrvatske.

Izlazak iz zemlje neće se dopustiti strancu ako:

- posjeduje tuđu, nevažeću odnosno nevaljanu putnu ili drugu ispravu,
- ne ispunjava uvjete za ulazak u drugu državu,
- postoji opravdana sumnja da namjerava izbjeći kazneno odnosno prekršajno gonjenje, izvršenje kazne, sudskog naloga, uhićenja ili izvršenje dospjele imovinsko-pravne obveze,
- to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Strancu će se dopustiti izlazak iz zemlje kada prestanu postojati razlozi iz stavka 2. ovog članka.

V. BORAVAK STRANACA

Članak 33.

Boravak stranca u smislu ovog Zakona je:

1. boravak do 90 dana,
2. privremeni boravak,
3. stalni boravak.

Boravkom iz stavka 1. točke 1. ovog članka smatra se boravak stranca bez vize, s vizom ili s graničnom propusnicom, ukoliko ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

1. Privremeni boravak

Članak 34.

Odobrenje za privremeni boravak mora imati stranac koji:

1. namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže ili zbog drugih razloga, a ne onih temeljem kojih je viza izdana;
2. za ulazak ne treba vizu, a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 90 dana ili iz razloga navedenih u članku 37. ovog Zakona;
3. obavlja poslove iz članka 95. ovog Zakona, a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana.

Članak 35.

Odobrenje za prvi privremeni boravak izdaje se s rokom važenja do jedne godine, ako ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Odobrenje za privremeni boravak može se produžavati najduže do dvije godine, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Odobrenje za privremeni boravak unosi se u putnu ispravu stranca. Rok važenja putne isprave mora biti najmanje tri mjeseca duži od vremena na koje se izdaje odobrenje.

Iznimno, strancu koji nema važeću putnu ispravu, odobrenje za privremeni boravak može se produžiti rješenjem.

Poslovna dozvola iz članka 97. ovog Zakona smatra se odobrenjem za privremeni boravak i rad na području Republike Hrvatske.

Članak 36.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak, stranac podnosi diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza, zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak može podnijeti i nadležnom tijelu.

Zahtjev za produženje privremenog boravka stranac podnosi nadležnom tijelu, najkasnije 30 dana prije isteka roka važećeg privremenog boravka.

O zahtjevu iz stavka 1. , 2. i 3. ovog članka odlučuje nadležno tijelo.

U zahtjevu iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka mora biti navedena svrha za koju se odobrenje traži. Podnositelj zahtjeva iz stavka 1. i 2. ovog članka ne može mijenjati svrhu boravka za vrijeme trajanja postupka.

O zahtjevu iz stavka 1. i 2. ovog članka odlučuje nadležno tijelo uz prethodnu suglasnost ministarstva u čiji djelokrug rada spada svrha zbog koje stranac traži boravak.

Ukoliko ministarstvo iz stavka 6. ovog članka u roku od 10 dana ne obavijesti nadležno tijelo o traženoj suglasnosti smatra se da je suglasnost dana.

Za privremeni boravak u svrhu rada nije potrebna prethodna suglasnost nadležnog ministarstva za rad.

Članak 37.

Privremeni boravak u smislu ovog Zakona je boravak u svrhu:

1. rada,
2. studiranja i školovanja,
3. spajanja obitelji,
4. drugih opravdanih razloga određenih zakonom ili međunarodnim ugovorom.

Članak 38.

Strancu se može odobriti privremeni boravak ako:

1. ima sredstva za uzdržavanje,
2. ima osigurano stanovanje,
3. ima zdravstveno osiguranje,
4. ne postoje zapreke iz članka 45. ovog Zakona,
5. je priložio dokaze o opravdanosti privremenog boravka.

Uz zahtjev za prvi privremeni boravak, stranac je dužan priložiti i uvjerenje o nekažnjavanju države čiji je državljanin ili u kojoj ima stalni boravak.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za odobrenje privremenog boravka može se izjaviti žalba u roku od osam dana od dana dostave rješenja.

O žalbi iz stavka 3. ovog članka odlučuje Ministarstvo.

Članak 39.

Stranac kojemu je odobren privremeni boravak u određenu svrhu, može boraviti u Republici Hrvatskoj, samo u skladu sa svrhom radi koje mu je odobren privremeni boravak.

Stranac kojemu je odobren privremeni boravak u određenu svrhu, osim stranca koji boravi u svrhu sezonskog rada i stranca koji obavlja poslove iz članka 95. ovog Zakona, a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana, može podnijeti zahtjev za odobrenje boravka s druge osnove.

Članak 40.

Privremeni boravak u svrhu rada odobrit će se strancu:

1. za kojeg je izdana radna dozvola,
2. kojemu ne treba radna dozvola, a namjerava boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana, ako ispunjava druge uvjete propisane ovim Zakonom.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu rada izdaje se strancu na rok na koji mu je izdana radna dozvola odnosno na rok iz članka 35. stavka 2. ovog Zakona.

O zahtjevu za odobrenje privremenog boravka u svrhu rada odlučuje nadležno tijelo prema boravištu stranca.

Članak 41.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu školovanja ili studiranja, stranac je osim dokaza o ispunjavanju uvjeta iz članka 38. ovog Zakona dužan priložiti potvrdu o školovanju ili studiranju.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu školovanja ili studiranja može se produžiti najduže do dvije godine po isteku roka propisanog za trajanje školovanja odnosno studiranja.

Članak 42.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji, podnosi stranac - član uže obitelji: hrvatskog državljanina, stranca kojemu je odobren stalni ili privremeni boravak ili koji ima status azilanta.

Članovima uže obitelji, u smislu ovog Zakona, smatraju se supružnici, maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj i roditelji maloljetne djece.

Iznimno, članom uže obitelji može se smatrati i drugi srodnik, posvojenik ili posvojitelj, ako postoje posebni osobni ili humanitarni razlozi za spajanje obitelji u Republici Hrvatskoj.

Na temelju odobrenog privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

Članak 43.

Strancu, članu uže obitelji hrvatskog državljanina, može se produžiti privremeni boravak na vrijeme do tri godine odnosno do ispunjenja uvjeta za izdavanje odobrenja za stalni boravak.

Strancu, članu uže obitelji privremeni boravak može se produžiti i u slučaju ako je hrvatski državljanin ili stranac iz članka 42. stavka 1. ovog Zakona umro te u slučaju prestanka bračne zajednice koja je u Republici Hrvatskoj trajala najmanje tri godine.

Članak 44.

Dijete rođeno na području Republike Hrvatske koje nije hrvatski državljanin, ne treba odobrenje za boravak do navršениh mjesec dana života.

Nakon proteka roka iz stavka 1. ovog članka, odobrenje za privremeni boravak izdat će se po službenoj dužnosti, a produžuje se na vrijeme na koje je odobren privremeni boravak jednom roditelju ili skrbniku djeteta.

Članak 45.

Strancu koji boravi u Republici Hrvatskoj na boravku do 90 dana i strancu kojem je odobren privremeni boravak, nadležno tijelo otkazati će boravak ako:

1. utvrdi postojanje razloga iz članka 29. ovog Zakona,
2. radi u Republici Hrvatskoj bez važeće radne ili poslovne dozvole odnosno protivno odredbama ovog Zakona,
3. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno svrsi radi koje mu je izdano odobrenje,
4. povrijedi javni poredak ili druge društvene vrijednosti zaštićene zakonom.

Prilikom određivanja roka za napuštanje države, strancu se mora uzeti u obzir vrijeme u kojem to može učiniti, ali rok ne smije biti duži od 30 dana.

Prilikom odlučivanja o otkazu boravka strancu, mora se uzeti u obzir trajanje boravka i osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Otkaz boravka upisuje se u putnu ispravu.

Članak 46.

Strancu koji boravi u republici Hrvatskoj na boravku do 90 dana i strancu kojem je odobren privremeni boravak prestaje boravak:

- ako mu je izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja,
- ako mu je otkazan privremeni boravak,
- istekom roka na koji je privremeni boravak odobren.

2. Stalni boravak

Članak 47.

Stalni boravak odobrit će se strancu koji:

1. do dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak ima neprekidno pet godina odobren privremeni boravak ili
2. je tri godine u braku s hrvatskim državljaninom ili strancem na odobrenom stalnom boravku, a u Republici Hrvatskoj ima odobren privremeni boravak.

Maloljetnoj osobi na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj odobrit će se stalni boravak, ako je jedan od roditelja stranac s odobrenim stalnim boravkom, uz suglasnost drugog roditelja.

Iznimno, stalni boravak može se odobriti i drugim strancima na privremenom boravku zbog humanitarnih razloga ili ako bi to predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku.

Nadležno ministarstvo daje mišljenje o postojanju razloga iz stavka 3. ovog članka.

Vrijeme koje je stranac proveo na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka.

Članak 48.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za stalni boravak podnosi se nadležnom tijelu, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Odobrenje za stalni boravak unosi se u putnu ispravu stranca.

Članak 49.

Stalni boravak neće se odobriti strancu:

1. koji je bio pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora,
2. koji nema sredstava za uzdržavanje,
3. koji nema osigurano stanovanje,
4. koji nema zdravstveno osiguranje i
5. ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Članak 50.

Nadležno tijelo otkazat će stalni boravak strancu ako:

- je zbog kaznenog djela pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci ili duže,
- to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Prilikom određivanja roka za napuštanje države, nadležno tijelo mora uzeti u obzir vrijeme u kojem to stranac može učiniti, ali rok ne može biti duži od 30 dana.

Prilikom odlučivanja o otkazu boravka, strancu mora se uzeti u obzir trajanje boravka i osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Otkaz boravka upisuje se u putnu ispravu stranca.

Članak 51.

Stalni boravak prestaje strancu ako:

1. mu je izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja,
2. nadležno tijelo utvrdi da se stranac iselio ili da neprekidno boravi u inozemstvu duže od šest mjeseci, a da o tome nije obavijestio nadležno tijelo,
3. mu je otkazan stalni boravak.

U slučaju iz stavka 1. točke 2. ovog članka, rješenje o prestanku stalnog boravka donosi Ministarstvo, na prijedlog nadležnog tijela.

Rješenje iz stavka 2. ovog članka može se donijeti bez prethodnog saslušanja stranca.

Ako stranac ne obavijesti nadležno tijelo o promjeni adrese ili ga na adresi na kojoj je prijavljen nije moguće pronaći, dostava rješenja iz stavka 2. ovog članka obaviti će se putem oglasne ploče nadležnog tijela.

VI. NEZAKONITI BORAVAK

Članak 52.

Stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, ako ne posjeduje vizu ili odobrenje boravka u smislu članka 3. ovog Zakona.

Stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, mora napustiti državu odmah ili u roku koji mu je određen.

Smatra se da je stranac napustio Republiku Hrvatsku, ulaskom u drugu državu u koju mu je odobren ulazak.

Stranac koji je pravovremeno podnio zahtjev za produženje privremenog boravka, smije ostati u Republici Hrvatskoj do pravomoćnosti odluke kojom je riješeno o njegovom zahtjevu.

Članak 53.

Strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, nadležno tijelo odredit će rok u kojem je dužan napustiti državu, a može mu odrediti i mjesto prelaska državne granice i obvezu prijave službenoj osobi tijela nadležnog za kontrolu prelaska državne granice.

Prilikom određivanja roka za napuštanje države, nadležno tijelo mora uzeti u obzir vrijeme u kojem to stranac može učiniti, ali rok ne smije biti duži od 30 dana.

Žalba protiv rješenja o određivanju roka za napuštanje države ne odgađa izvršenje rješenja.

Rok za napuštanje države računa se od dana izvršnosti odluke.

Strancu koji iz opravdanih razloga ne napusti državu u roku koji mu je određen, na njegov zahtjev ili po službenoj dužnosti, može se odrediti novi rok.

Strancu kojemu je izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja i strancu kojega treba vratiti temeljem međunarodnog ugovora, odredit će se rok za napuštanje države samo ako postoje opravdani razlozi.

Članak 54.

Prilikom odlučivanja o izricanju zaštitne ili sigurnosne mjere protjerivanja, mora se uzeti u obzir trajanje boravka, osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja upisuje se u putnu ispravu stranca.

Protiv rješenja nadležnog suda kojim se odlučuje o prekršaju, stranac može izjaviti žalbu u roku od 8 dana.

Ako postoji opasnost da bi stranac mogao osujetiti izvršenje rješenja, sud iz stavka 3. ovog članka može odrediti da žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 55.

Državna tijela, pravne i fizičke osobe dužne su bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo o strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj ili za kojeg postoje razlozi za otkaz boravka.

Tijelo koje je protiv stranca pokrenulo prekršajni ili kazneni postupak za djela koja se progone po službenoj dužnosti, dužno je o tome bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo.

VII. PRISILNO UDALJENJE STRANCA

Članak 56.

Nadležno tijelo prisilno će udaljiti stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i ne napusti Republiku Hrvatsku u skladu s člankom 52. stavka 2. ovog Zakona.

Odmah će se prisilno udaljiti stranac kojemu je izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja i stranac kojeg treba vratiti temeljem međunarodnog ugovora.

Članak 57.

Nije dopušteno prisilno udaljenje stranca u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi radi njegove rase, vjerske ili nacionalne pripadnosti, zbog pripadnosti posebnoj društvenoj skupini ili zbog političkog mišljenja, u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zabrana prisilnog udaljenja stranca ne odnosi se na stranca za kojega postoje opravdani razlozi da bi mogao ugroziti javni poredak ili nacionalnu sigurnost ili ako je pravomoćnom presudom osuđen za teško kazneno djelo.

Članak 58.

Zbog osiguranja prisilnog udaljenja stranca se može uhititi i zadržati u prostorijama nadležnog tijela najdulje 12 sati.

Stranca kojega nije bilo moguće odmah prisilno udaljiti i stranca kojem nije utvrđen identitet, ograničit će se sloboda kretanja smještajem u Prihvatni centar za strance Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Centar).

Stranac kojega zbog zdravstvenih ili drugih posebnih potreba ili razloga nije moguće smjestiti u Centar, smjestit će se na drugi odgovarajući način.

Članak 59.

Smještaj u Centru određuje se na vrijeme do prisilnog udaljenja stranca, s tim da ukupno vrijeme provedeno u Centru ne može biti duže od 90 dana.

Nakon isteka roka iz stavka 1. ovog članka, stranca se može ponovno smjestiti u Centar ako:

1. je u tijeku postupak utvrđivanja identiteta ili prikupljanje isprava;
2. to zahtijevaju sigurnosni razlozi;
3. je tijekom postupka prisilnog udaljenja stranac podnio zahtjev za priznavanje statusa azilanta.

Stranac se može otpustiti iz Centra ako se opravdano očekuje da ga neće biti moguće prisilno udaljiti.

Boravak stranca izvan Centra ne uračunava se u vrijeme smještaja u Centru.

Članak 60.

Za vrijeme boravka u Centru, stranac je dužan pridržavati se pravila boravka u Centru i ne smije ga napustiti bez odobrenja.

Strancu za kojega se opravdano pretpostavlja da će napustiti Centar bez odobrenja ili da se neće pridržavati pravila boravka, odredit će se pojačani nadzor unutar Centra.

Članak 61.

Smještaj u Centar rješenjem određuje nadležna policijska uprava.

Protiv rješenja, stranac može u roku od 8 dana uložiti žalbu Ministarstvu, koje o žalbi odlučuje u roku od 8 dana.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 62.

Smještaj u Centru prestaje:

- odlaskom stranca iz države,
- protekom vremena iz članka 59. ovog Zakona.

Članak 63.

Privremeni ostanak u Republici Hrvatskoj može se odobriti strancu kojega se ne može prisilno udaljiti ako:

- ima osiguran smještaj i sredstva za uzdržavanje i
- je na taj način osigurano izvršenje obveze napuštanja države.

Privremeni ostanak odobrava i produžava nadležno tijelo na zamolbu stranca ili po službenoj dužnosti, na vrijeme do šest mjeseci, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 64.

Strancu na privremenom ostanku može se ograničiti kretanje samo u mjestu boravka i odrediti obveza redovitog javljanja najbližoj policijskoj postaji. Ograničenje kretanja i obveza redovitog javljanja može trajati najduže šest mjeseci.

Strancu kojemu je odobren privremeni ostanak nadležno tijelo određuje boravište na određenoj adresi.

Strancu s odobrenim privremenim ostankom ne prestaje i ne mijenja se obveza napuštanja Republike Hrvatske.

Privremeni ostanak upisuje se u putnu ispravu stranca, a strancu koji ne posjeduje putnu ispravu, izdaje se isprava s fotografijom.

Članak 65.

Privremeni ostanak u Republici Hrvatskoj prestaje:

1. odlaskom stranca iz države,
2. protekom roka važenja privremenog ostanka,
3. poništenjem.

Privremeni ostanak može se poništiti kad prestanu postojati razlozi iz članka 63. i 64. stavka 1. ovog Zakona ili u slučaju nepridržavanja propisa boravka u Centru.

Članak 66.

Maloljetni stranac smješta se u Centar zajedno s roditeljima odnosno drugim zakonskim zastupnikom, osim ako se procijeni da je za njega povoljniji drugačiji smještaj.

Iznimno, stroži nadzor unutar Centra može se odrediti maloljetnom strancu mlađem od 16 godina samo s roditeljem ili drugim zakonskim zastupnikom.

Članak 67.

Stranac je dužan snositi troškove svog smještaja u Centru i druge troškove koji nastanu prilikom njegovog prisilnog udaljenja.

Troškove iz stavka 1. ovog članka stranca bez sredstava dužan je snositi poslodavac koji je stranca zaposlio bez odgovarajućeg odobrenja te osoba koja se obvezala da će snositi troškove stranca za vrijeme njegovog boravka u Republici Hrvatskoj.

Troškove koje nije moguće naplatiti sukladno stavku 1. i 2. ovog članka, naplaćuju se iz sredstava državnog proračuna.

Članak 68.

Nadležno tijelo može strancu kojeg treba prisilno udaljiti oduzeti novčana sredstva i naplatiti troškove iz članka 67. stavka 1. ovog Zakona. O oduzetim novčanim sredstvima izdaje se potvrda.

Zbog osiguranja izvršenja prisilnog udaljenja, strancu se mogu privremeno zadržati putne i druge isprave te putne karte. O oduzetim ispravama i predmetima izdaje se potvrda.

VIII. ISPRAVE O DOKAZIVANJU IDENTITETA

Članak 69.

Stranac dokazuje svoj identitet putnom ispravom, osobnom iskaznicom za stranca, posebnom osobnom iskaznicom te drugom javnom ispravom koja sadrži fotografiju.

Stranac je dužan nositi i na zahtjev službene osobe Ministarstva pokazati ispravu kojom dokazuje identitet i odobrenje kojim dokazuje zakonitost boravka u Republici Hrvatskoj.

Stranac ne smije svoje isprave dati drugome da se njima služi, odnosno ne smije se služiti nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom.

Stranac je dužan služiti se osobnim imenom koje je upisano u njegovoj putnoj ispravi ili drugoj ispravi o identitetu.

Članak 70.

Osobna iskaznica za stranca izdat će se strancu kojem je odobren stalni boravak odnosno strancu kojem je odobren privremeni boravak, a nema važeću putnu ispravu.

Osobna iskaznica za stranca može se izdati i strancu na odobrenom privremenom boravku koji ima važeću putnu ispravu, na njegov zahtjev odnosno zahtjev diplomatske misije odnosno konzularnog ureda države čiji je državljanin.

Strancu koji je član diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili član druge misije koja ima diplomatski status, izdaje se posebna osobna iskaznica.

Članak 71.

Osobnu iskaznicu iz članka 70. stavka 1. i 2. ovog Zakona izdaje nadležno tijelo.

Posebnu osobnu iskaznicu iz članka 70. stavka 3. ovog Zakona izdaje Ministarstvo vanjskih poslova.

Članak 72.

Osobna iskaznica za stranca kojem je odobren stalni boravak izdaje se s rokom važenja od 5 godina.

Osobna iskaznica za stranca kojem je odobren privremeni boravak izdaje se na rok na koji mu je odobren privremeni boravak.

Članak 73.

Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca može podnijeti stranac koji je navršio 16 godina života.

Stranac kojem je odobren stalni boravak dužan je u roku od 30 dana od dana dolaska u mjesto boravka podnijeti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca.

Članak 74.

Osobna iskaznica za stranca mora se zamijeniti:

- u slučaju promjene podatka na osobnoj iskaznici,
- kada je oštećena ili dotrajala tako da više ne služi svrsi,
- kada fotografija na osobnoj iskaznici više ne odgovara izgledu osobe.

Stranac je dužan u roku osam dana od dana nastupa bilo kojeg razloga iz stavka 1. ovog članka podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca.

Članak 75.

Stranac je dužan osobnu iskaznicu za stranca vratiti nadležnom tijelu kad:

1. se iseljava,
2. mu je prestao boravak, sukladno članku 46. i 51. ovog Zakona,
3. stekne hrvatsko državljanstvo.

Članak 76.

Stranac je dužan bez odgode prijaviti gubitak, nestanak ili krađu isprave iz članka 69. ovog Zakona i granične propusnice, nadležnom tijelu prema mjestu događaja ili saznanja.

Nadležno tijelo dužno je izdati potvrdu o činjenici gubitka, nestanka i krađe isprave iz stavka 1. ovog članka.

Stranac koji u inozemstvu izgubi ili na drugi način ostane bez putne isprave za stranca ili osobne iskaznice za stranca, dužan je isto bez odgode prijaviti najbližoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Osobna iskaznica za stranca i putna isprava za stranca koja je izgubljena, oglasit će se nevažećom u "Narodnim novinama", o trošku stranca.

Članak 77.

Nadležno tijelo privremeno će zadržati ispravu o dokazivanju identiteta strancu:

1. za kojeg postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršajno djelo;
2. koji nije izvršio svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu na zahtjev nadležnog suda;
3. ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Isprava iz stavka 1. ovoga članka zadržava se na vrijeme dok postoje razlozi za njeno zadržavanje.

O privremenom zadržavanju isprave iz stavka 1. ovog članka izdaje se potvrda.

IX. BORAVIŠTE I PREBIVALIŠTE STRANCA

Članak 78.

Boravište je mjesto u kojem stranac boravi na boravku do 90 dana i na privremenom boravku.

Prebivalište je mjesto u kojem se stranac s odobrenim stalnim boravkom nastanio s namjerom da u njemu živi.

Članak 79.

Stranac na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj je dužan prijaviti boravište i promjenu adrese stana nadležnom tijelu u roku od tri dana od ulaska u Republiku Hrvatsku odnosno od dana promjene adrese stana.

Stranac na stalnom boravku u Republici Hrvatskoj je dužan prijaviti prebivalište i promjenu adrese stana u mjestu prebivališta, nadležnom tijelu u roku od osam dana od dana promjene adrese stana.

Stranac iz stavka 1. i 2. ovog članka je dužan odjaviti boravište odnosno prebivalište prije napuštanja mjesta boravišta odnosno prebivališta.

Članak 80.

Zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni radnici privatne prakse koji primaju stranca na liječenje, moraju ga prijaviti nadležnom tijelu u roku 24 sata od prijema.

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja strancima, a i osobe kojima stranci dolaze u posjet, dužne su nadležnom tijelu prijaviti boravak stranca u roku 12 sati od trenutka davanja usluge smještaja, odnosno od trenutka dolaska stranca u posjet.

Stranac koji se ne koristi uslugama smještaja iz stavka 2. ovog članka, dužan je nadležnom tijelu prijaviti boravište u roku 24 sata, od ulaska u Republiku Hrvatsku odnosno promjenu adrese stana u roku 24 sata od trenutka promjene adrese stana u mjestu boravka.

Prijava iz stavka 2. i 3. ovoga članka može se obaviti putem turističke zajednice općine ili grada na čijem području stranac boravi. Prijava boravka mora se dostaviti nadležnom tijelu u roku od 12 sati.

Odredbes stavaka od 1. do 4. ovog članka odnose se na strance koji borave u Republici Hrvatskoj do 90 dana.

Članak 81.

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja strancima, dužne su uredno voditi evidenciju o strancima kojima pružaju usluge smještaja.

Osobe iz stavka 1. ovog članka dužne su čuvati evidenciju o strancima najmanje tri godine od dana njezina zaključenja.

Osobe iz stavka 1. ovog članka dužne su službenoj osobi nadležnog tijela dati na uvid podatke iz evidencije o strancima.

X. PRIKUPLJANJE OSOBNIH PODATAKA

Članak 82.

Nadležno tijelo može prikupljati osobne podatke o strancima od državnih tijela, pravnih i fizičkih osoba i samog stranca ako je to:

- u interesu stranca, a može se pretpostaviti da se on tome ne bi protivio ili
- potrebno radi provjeravanja podataka o strancu.

XI. KRETANJE STRANACA U ODORI

Članak 83.

Za vrijeme boravka, stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj odori ako:

1. borave kao članovi diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u Republici Hrvatskoj ima diplomatski status u svojstvu vojnih predstavnika dok misija traje,
2. kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava borave u službenom posjetu,
3. se nalaze na školovanju u vojnim školama,
4. kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava s diplomatskom ili službenom putovnicom prelaze preko područja Republike Hrvatske,
5. su sudionici u vojnim vježbama i obuci.

Ministar obrane, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, može odobriti nošenje strane vojne odore i drugim strancima za vrijeme njihovog boravka u Republici Hrvatskoj.

Članak 84.

Stranci mogu nositi stranu policijsku ili carinsku odoru ako:

1. kao članovi izaslanstava stranih policijskih ili carinskih tijela borave u službenom posjetu,
2. obavljaju službu na zajedničkoj kontroli prelaska državne granice na dijelu graničnog prijelaza koji pripada Republici Hrvatskoj,
3. se nalaze na školovanju u policijskim školama,
4. kao članovi stranih policijskih ili stranih carinskih izaslanstava, s diplomatskom ili službenom putovnicom, prelaze preko područja Republike Hrvatske.

XII. RAD STRANACA

Članak 85.

Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj na temelju radne ili poslovne dozvole, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Na temelju poslovne dozvole, stranac može obavljati obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje, voditi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili pružati usluge u ime inozemnog poslodavca.

Pružanje usluga u ime inozemnog poslodavca može obavljati samo stranac koji je zaposlen kod toga poslodavca i pod uvjetom da je sklopljen ugovor o pružanju usluga s pravnom ili fizičkom osobom koja obavlja poslovnu djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Obavljanje prethodnih radnji za osnivanje i registraciju trgovačkog društva, registraciju obrta ili s obrtom izjednačene djelatnosti ili slobodnog zanimanja, ne smatra se radom u smislu stavka 1. ovog članka.

Članak 86.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za rad, u skladu s migracijskom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada, utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola.

Migracijsku politiku utvrđuje Hrvatski Sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, svake dvije godine.

Ministarstvo nadležno za rad izradit će prijedlog godišnje kvote radnih dozvola na temelju mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o potrebi zapošljavanja stranaca.

U okviru kvote iz stavka 1. ovog članka, Vlada Republike Hrvatske utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dopušta zapošljavanje, broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti i teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola.

Kvotu iz stavka 1. ovog članka, utvrđuje Vlada Republike Hrvatske, uz prethodno pribavljena mišljenja ministarstava nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuju kvote i mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća Vlade Republike Hrvatske.

Kvotu iz stavka 1. ovog članka Vlada Republike Hrvatske utvrđuje najkasnije do 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.

Godišnjom kvotom radnih dozvola utvrđuje se i kvota radnih dozvola za sezonsko zapošljavanje.

Članak 87.

Radne dozvole utvrđene godišnjom kvotom izdaju se sljedećim redom:

1. za produženje već izdanih radnih dozvola;
2. za novo zapošljavanje.

U kvotu se ne uračunavaju radne dozvole koje se izdaju:

1. za radnike-strance dnevne migrante koji su u Republici Hrvatskoj zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme pod uvjetom uzajamnosti;
2. za radnike-strance i članove njihovih obitelji, čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske;
3. za strance koji obavljaju ključne poslove u trgovačkim društvima i predstavništvima stranih trgovačkih društava, a nisu stranci iz članka 95. stavka 1. točke 1. ovog Zakona;
4. za strance koji su premješteni u okviru internog transfera osoblja unutar trgovačkih društava, kako je definirano Zakonom o potvrđivanju protokola o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije;
5. za učitelje i nastavnike koje izvode nastavu u školskim ustanovama, na jeziku i pismu nacionalnih manjina;
6. na temelju međunarodnog ugovora;
7. profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima, koji temeljem valjano zaključenog ugovora rade u Republici Hrvatskoj;
8. za strance supružnike i djecu stranaca kojima je odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj.

U smislu ovog Zakona, radnik - stranac dnevni migrant je stranac, državljanin susjedne države u kojoj ima prebivalište i svakodnevno dolazi na rad poslodavcu u Republici Hrvatskoj i vraća se u matičnu državu.

1. Radna dozvola

Članak 88.

Na zahtjev pravne ili fizičke osobe koja zapošljava (u daljnjem tekstu: poslodavac), radnu dozvolu za stranca izdaje nadležno tijelo prema sjedištu poslodavca, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

O zahtjevu za izdavanje radne dozvole za stranca donosi se rješenje.

Članak 89.

Uz zahtjev za izdavanje radne dozvole za stranca poslodavac je dužan priložiti:

1. podatke o strancu s kojim namjerava sklopiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor;
2. podatke o radnom mjestu ili vrsti posla i uvjetima rada;
3. dokaz o registraciji trgovačkog društva, predstavništva ili obrta u Republici Hrvatskoj;
4. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima;
5. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca.

Članak 90.

Protiv rješenja iz članka 88. stavka 2. ovog Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje radne dozvole, zbog popunjenosti kvote nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 91.

Ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor sa strancem, poslodavac je dužan sklopiti u pisanom obliku prije početka rada, a najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole.

Ako ugovor iz stavka 1. ovog članka nije sklopljen u pisanom obliku, poslodavac je dužan strancu, prije početka rada, a najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole, uručiti pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru.

Poslodavac ne može sa strancem sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka, poslodavac je dužna dostaviti nadležnom tijelu u roku od 8 dana od dana sklapanja ugovora.

Članak 92.

Radna dozvola izdaje se na određeno vrijeme s rokom važenja koji je jednak vremenu za koji se sklapa ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor, ali najduže na dvije godine.

Članak 93.

Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac mora podnijeti najkasnije 45 dana prije isteka roka važenja izdane radne dozvole.

O zahtjevu za produženje radne dozvole i produženje privremenog boravka odlučuje se istovremeno.

Članak 94.

Stranac za kojega je izdana radna dozvola može raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima, za obavljanje kojih je sklopio ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor odnosno samo kod onog poslodavca s kojim je na temelju radne dozvole mogao sklopiti ugovor.

Članak 95.

Uz primjenu svih odredaba ovoga Zakona koje se odnose na privremeni boravak, radnu dozvolu ne moraju imati sljedeće kategorije stranaca:

1. ključno osoblje trgovačkih društava koje je definirano Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske;
2. osnivači, prokuristi, članovi uprava i članovi nadzornog odbora trgovačkog društva, koji u trgovačkom društvu obavljaju poslove, a to obavljanje poslova nema karakter radnog odnosa i ne traje duže od ukupno tri mjeseca godišnje;
3. sveučilišni profesori koje hrvatska sveučilišta pozovu za predavače, znanstvenici na znanstvenom i stručnom usavršavanju, znanstvenici-predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji će sudjelovati u provedbi znanstveno-istraživačkih projekata važnih za Republiku Hrvatsku;
4. upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje;
5. civilni i vojni dužnosnici vlada drugih država, koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom Republike Hrvatske;
6. članovi znanstvenih međunarodnih misija, koji obavljaju posao istraživanja u Republici Hrvatskoj, koji je odobrila Vlada Republike Hrvatske;
7. strani dopisnici, akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija;
8. predstavnici vjerskih zajednica dok obavljaju posao isključivo vezan za vjersku službu;
9. umjetnici i tehničko osoblje za operne, baletne, kazališne, koncertne, likovne i druge kulturne priredbe, ako zbog toga u Republici Hrvatskoj ne borave duže od 30 dana odnosno tri mjeseca godišnje, s prekidima;
10. autori i izvođači na području glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje koje sudjeluje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama, ako zbog toga u Republici Hrvatskoj ne borave duže od 30 dana odnosno tri mjeseca godišnje s prekidima;

11. osobe koje na temelju ugovora s Vladom Republike Hrvatske, ministarstvom nadležnim za obranu ili ministarstvom nadležnim za unutarnje poslove obavljaju poslove za potrebe obrane i sigurnosti države ili koje se stručno usavršavaju na tim područjima;
12. supružnici i djeca hrvatskih državljana koji imaju boravak u Republici Hrvatskoj;
13. osobe koje u Republiku Hrvatsku dolaze radi sudjelovanja na sportskim i šahovskim priredbama;
14. stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike, ako zbog toga u Republici Hrvatskoj ne borave duže od 30 dana;
15. stranci koje je uputio inozemni poslodavac, koji omogućavaju stručno usavršavanje i obuku osobama zaposlenim kod pravnih i fizičkih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u trajanju do tri mjeseca neprekidno;
16. osobe kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke kod hrvatskog poslodavca, a organizacijski je oblik stranog poslodavca koji ih je uputio na usavršavanje ili obuku, ako njihovo stručno usavršavanje ili obuka ne traje duže od tri mjeseca neprekidno;
17. stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu ili servis strojeva ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno odnosno ukupno 3 mjeseca godišnje s prekidima;
18. stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;
19. stranci koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima;
20. stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u Republici Hrvatskoj ne borave duže od tri mjeseca neprekidno;
21. osobe kojima je priznat status azilanta;
22. stranci s odobrenim stalnim boravkom;
23. stranci koji u Republici Hrvatskoj imaju status redovnog učenika ili studenta kada obavljaju poslove privremenog karaktera, posredstvom ovlaštenih posrednika, a sukladno propisima koji reguliraju obavljanje tih poslova.

Stranci iz točke 9., 10., 14., 15., 17., 18. i 20. stavka 1. ovog članka moraju imati zaključen valjani ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Republici Hrvatskoj registrirana za obavljanje navedenih djelatnosti.

Članak 96.

Radna dozvola za stranca prestaje važiti:

1. istekom roka važenja;
2. prestankom ugovora iz članka 91. ovog Zakona;
3. poništenjem.

Radnu dozvolu poništava nadležno tijelo ako:

1. je izdana na temelju neistinitih podataka o radniku ili poslodavcu;
2. poslodavac ne sklopi ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor sa strancem u roku iz članka 91. stavka 1. i 2. ovog Zakona;
3. stranac na temelju radne dozvole obavlja poslove onog radnog mjesta za koje nije mogao sklopiti ugovor o radu;
4. radi za poslodavca s kojim na temelju radne dozvole nije mogao sklopiti ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor;
5. strancu nije odobren ili mu je prestao privremeni boravak.

U slučaju prestanka ugovora iz članka 91. ovog Zakona, poslodavac je dužan vratiti radnu dozvolu nadležnom tijelu, u roku od osam dana od dana prestanka ugovora.

2. Poslovna dozvola

Članak 97.

Poslovna dozvola izdaje se strancu koji ima registrirani obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje, vodi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili u pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili strancu koji pruža usluge u ime inozemnog poslodavca (u daljnjem tekstu: djelatnost) i ispunjava ostale uvjete za izdavanje odobrenja za privremeni boravak.

Poslovnu dozvolu izdaje nadležno tijelo u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovog članka može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana.

Stranac ne smije početi obavljati djelatnost iz stavka 1. ovog članka, prije nego što mu nadležno tijelo izda poslovnu dozvolu.

Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole, stranac podnosi nadležnom tijelu u mjestu svojeg boravka.

Iznimno, stranci koji pružaju usluge u ime inozemnog poslodavca, zahtjev za izdavanje poslovne dozvole mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Uz zahtjev za poslovnu dozvolu, stranac je dužan priložiti dokaz o registraciji trgovačkog društva, obrta, s obrtom izjednačene djelatnosti, slobodnog zanimanja ili ugovor o pružanju usluga iz članka 85. stavka 3. ovog Zakona.

Članak 98.

Poslovna dozvola izdaje se s rokom važenja do dvije godine.

Poslovna dozvola će se produžiti ako u trenutku podnošenja zahtjeva za njeno produženje stranac ispunjava uvjete za izdavanje poslovne dozvole iz članka 97. ovog Zakona.

Zahtjev za produženje poslovne dozvole, stranac mora podnijeti najmanje 30 dana prije isteka roka važeće poslovne dozvole.

Članak 99.

Poslovna dozvola prestaje važiti:

1. ako je strancu izrečena zaštitna ili sigurnosna mjera protjerivanja;
2. otkazom boravka;
3. istekom roka na koji je izdana;
4. prestankom postojanja okolnosti na temelju kojih je izdana;
5. poništenjem.

Poslovna dozvola poništiti će se ako:

1. stranac u roku od četiri mjeseca ne započne obavljanje djelatnosti za koju mu je izdana poslovna dozvola;
2. stranac obavlja djelatnost za koju mu nije izdana poslovna dozvola;
3. stranac u obavljanju djelatnosti prekrši propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati, propise o zapošljavanju, radu i socijalnom osiguranju;
4. je nad trgovačkim društvom otvoren postupak stečaja ili likvidacije, obrt ili s obrtom izjednačena djelatnost prestane djelovati te ako su prestali uvjeti za obavljanje slobodnog zanimanja ili izvršenja ugovora o pružanju usluga iz članka 85. stavka 2. i 3. ovog Zakona

Stranac kojemu je izdana poslovna dozvola dužan je u roku od 8 dana od nastanka okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole o tim okolnostima obavijestiti nadležno tijelo.

Članak 100.

Odredbe ovog Zakona koje se odnose na rad stranaca ne primjenjuju se na:

1. stranca koji je član diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili član misije koja ima diplomatski status i kojemu je izdana posebna osobna iskaznica iz članka 70. stavka 3. ovog Zakona;
2. stranca koji na temelju međunarodnog ugovora ima privilegije i imunitete;
3. stranca koji u Republici Hrvatskoj obavlja poslove na temelju međunarodnih ugovora koje Republika Hrvatska sklopi s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili Europskom unijom, o stručno-tehničkoj pomoći ili provode projekte u skladu s tim međunarodnim ugovorima.

XIII. NADZOR

Članak 101.

Nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi Ministarstvo.

Inspeksijski nadzor nad provedbom ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na rad stranaca u Republici Hrvatskoj provodi Državni inspektorat.

U slučaju da se inspekcijskim nadzorom utvrdi da stranac radi u Republici Hrvatskoj protivno odredbama ovog Zakona donijet će se rješenje o zabrani rada strancu i podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv stranca te pravne osobe i odgovorne osobe odnosno fizičke osobe koja je sa strancem zasnovala radni odnos ili koja koristi njegov rad protivno odredbama ovog Zakona.

O donesenom rješenju o zabrani rada strancu, Državni inspektorat obavještava nadležno tijelo.

XIV. KAZNE NE ODREDBE

Članak 102.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kn do 7.000,00 kn kaznit će se za prekršaj stranac ako:

1. nezakonito prijeđe ili pokuša prijeći državnu granicu (članak 30.),
2. ne napusti Republiku Hrvatsku u roku koji mu je određen (članak 52. stavak 2. i 53. stavak 1.),
3. napusti Centar bez odobrenja ili se ne pridržava pravila boravka u Centru (članak 60.),
4. napusti mjesto boravka koje mu je odredilo nadležno tijelo ili se redovito ne javlja najbližoj policijskoj postaji (članak 64.).

Strancu se za prekršaje iz stavka 1. ovog članka može izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno ili uz novčanu kaznu.

Članak 103.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kn do 5.000,00 kn kaznit će se stranac ako:

1. nezakonito boravi u RH (članak 52. stavak 1.),
2. ne posjeduje putnu ispravu u smislu članka 3. ovoga Zakona,
3. se kreće ili boravi na određenom području na kojem mu je kretanje ili boravak ograničeno ili zabranjeno (članak 5.),
4. odbije službenoj osobi nadležnog tijela pokazati ispravu kojom dokazuje svoj identitet i odobrenje kojim dokazuje zakonitost boravka u RH (članak 69. stavak 2.),
5. svoju ispravu o identitetu da drugome da se njome služi, odnosno ako se služi nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom (članak 69. stavak 3.),
6. se služi osobnim imenom protivno odredbi članka 69. stavka 4. ovog Zakona,
7. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno namjeni za koju mu je izdana viza ili odobren boravak,
8. radi u Republici Hrvatskoj, bez radne ili poslovne dozvole, odnosno protivno odredbama ovog Zakona (članak 85. stavak 1.).

Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka, strancu se može izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno ili uz novčanu kaznu.

Članak 104.

Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kn do 3.000,00 kn kaznit će se stranac ako:

1. u zakonskom roku ne podnese zahtjev za privremeni boravak (članak 36. stavak 3.),
2. nema uza se ispravu kojom dokazuje svoj identitet i odobrenje kojim dokazuje zakonitost boravka u Republici Hrvatskoj (članak 69. stavak 2.),
3. u propisanom roku ne podnese zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje osobne iskaznice za stranca (članak 73. stavak 2.),
4. u propisanom roku ne podnese zahtjev nadležnom tijelu za zamjenu osobne iskaznice za stranca (članak 74. stavak 2.),
5. ne vrati osobnu iskaznicu nadležnom tijelu, u slučajevima iz članka 75. ovog Zakona,
6. ne prijavi nadležnom tijelu gubitak, nestanak ili krađu isprava iz članka 76. ovog Zakona,
7. nadležnom tijelu, u propisanom roku ne prijavi boravište, a ne boravi u ugostiteljskom objektu niti u zdravstvenoj ustanovi, odnosno kad ne boravi kod osobe kojoj je došao u posjetu (članak 80.),
8. nadležnom tijelu, u propisanom roku ne prijavi boravište, prebivalište i promjenu adrese stana sukladno članku 79. ovog Zakona,
9. za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku odoru, protivno odredbama Zakona (članak 83. i 84.),
10. obavlja posao za koji mu nije izdana radna dozvola ili radi kod poslodavca kod kojega mu takav rad nije odobren (članak 94),
11. u roku od godinu dana od dana početka primjene ovog Zakona ne pribavi nove isprave (članak 114. stavak 2.),

Nadležno tijelo može za prekršaje iz stavka 1. ovog članka na mjestu počinjena prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 500,00 kn.

Članak 105.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kn do 3.000,00 kn, kaznit će se fizička osoba koja ima registrirani obrt, ako na područje Republike Hrvatske doveze stranca ili ga odbije odvesti, protivno odredbi članka 25. ovog Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi.

Članak 106.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kn do 20.000,00 kn kaznit će se pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kn do 3.000,00 kn, kaznit će se fizička osoba ako:

1. nadležnom tijelu u propisanom roku ne podnese prijavu o boravku stranca kojem pruža usluge smještaja ili kojeg prima u posjet (članak 80. stavak 2.),
2. u propisanom roku nadležno tijelo ne obavijesti o primitku stranca na liječenje (članak 80. stavak 1.),
3. u propisanom roku ne dostavi nadležnom tijelu sve prijave boravka stranaca (članak 80. stavak 4.),

4. ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja ili ne čuva evidenciju o strancima u roku koji je propisan (članak 81. stavak 1. i 2.),
5. ovlaštenoj osobi nadležnog tijela ne omogućiti uvid u evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja (članak 81. stavak 3.).

Za prekršaje iz stavka 1. točke 1., 4. i 5. ovog članka, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi.

Članak 107.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kn do 10.000,00 kn za ili kaznom zatvora u trajanju do 60 dana, kaznit će se, za svakog stranca, fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kn do 100.000,00 kn za svakog stranca, pravna osoba:

1. ako zapošljava stranca protivno odredbi članka 85. stavak 1. i članka 94. ovog Zakona,
2. koja sklopi ugovor o radu na određeno vrijeme sa strancem za stalne sezonske poslove (članak 91. stavak 2),
3. kod koje je bio zaposlen stranac za kojeg je radna dozvola izdana na temelju neistinitih podataka o radniku ili poslodavcu i poništena (članak 96. stavak 2. točka 1.),
4. koja zaposli stranca oslobođenog obveze pribavljanja radne dozvole iz članka 95. točke 9., 10., 14., 15., 17., 18. i 20. ovog Zakona, ako s njim nije zaključio valjani ugovor.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000,00 kn do 10.000,00 kn, kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 1. ovog članka.

Za prekršaje iz stavka 1. ovog članka, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi.

Članak 108.

U iznosu od 20.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kn do 3.000,00 kn fizička osoba, koja ne vrati radnu dozvolu u roku iz članka 96. stavak 3. ovog Zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka, može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi.

Članak 109.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 kn do 10.000,00 kn, kaznit će se stranac ako:

1. obavlja djelatnost bez poslovne dozvole (članak 85. stavak 1. i članak 97.),
2. nastavi raditi, a poslovna dozvola mu je prestala važiti (članak 99. stavak 1.),
3. obavlja drugu djelatnost od one za koju mu je izdana poslovna dozvola (članak 99. stavak 2. točka 2.).

Strancu se za prekršaje iz stavka 1. ovog članka, može izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno ili uz novčanu kaznu.

Članak 110.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kn do 10.000,00 kn, kaznit će se stranac koji:

1. u obavljanju djelatnosti prekrši propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati, propise o zapošljavanju, radu i socijalnom osiguranju (članak 99. stavak 2. točka 3.);
2. u propisanom roku ne obavijesti nadležno tijelo o nastanku okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole (članak 99. stavak 3.).

Strancu se za prekršaje iz stavka 1. ovog članka, može izreći zaštitna mjera protjerivanja samostalno ili uz novčanu kaznu.

XV. EVIDENCIJE

Članak 111.

O izdanim putnim ispravama i vizama, strancima na privremenom boravku, stalnom boravku, izdanim poslovnim dozvolama, strancima kojima je otkazan boravak, strancima prema kojima su poduzete mjere, strancima na privremenom ostanku, izdanim graničnim propusnicama, zabranama ulazaka i izlazaka stranaca, izdanim osobnim iskaznicama za stranca, prijavljenim i nestalim putnim i drugim ispravama, prijavi i odjavi boravišta odnosno prebivališta, promjeni adrese stana, privremeno zadržanim stranim putnim ispravama i izdanim radnim dozvolama, vodi se evidencija.

Evidenciju iz stavka 1. ovog članka, u okviru svog djelokruga rada, vodi nadležno tijelo odnosno diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 112.

Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o:

1. načinu izdavanja putnih isprava i viza, načinu odobravanja privremenog i stalnog boravka, poslovne dozvole, prijavi i odjavi boravišta odnosno prebivališta te načinu vođenja evidencije o strancima,
2. obrascima putnih isprava, viza, graničnih propusnica, osobnih iskaznica za stranca, odobrenja za privremeni i stalni boravak, poslovne dozvole te obrascima zahtjeva za njihovo izdavanje i njihovu cijenu, obrascima zaštitne ili sigurnosne mjere protjerivanja, otkaza boravka, ispravama o privremenom ostanku stranaca, potvrdama o oduzetim novčanim sredstvima, potvrdama o naplati troškova prisilnog udaljenja, potvrdama o privremenom oduzimanju isprava i predmeta radi osiguranja prisilnog udaljenja,
3. obrascima za prijavu i odjavu boravišta odnosno prebivališta i obrascima evidencija koje po odredbama ovoga Zakona vode pravne i fizičke osobe koje strancima pružaju usluge smještaja,
4. sadržaju i načinu vođenja evidencija iz članka 111. ovog Zakona,
5. prisilnom udaljenju, smještaju u Centar i privremenom ostanku stranca,
6. uvjetima i načinu izdavanja radnih dozvola,
7. obrascu zahtjeva za izdavanje radne dozvole,
8. načinu vođenja evidencija o izdanim radnim dozvolama.

Čelnik nadležne sigurnosne službe donijet će propis o načinu provođenja sigurnosne provjere iz članka 5. ovog Zakona.

Članak 113.

Ministar vanjskih poslova, uz suglasnost ministra unutarnjih poslova, donijet će propise o:

1. načinu izdavanja putnih isprava i viza strancima u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu,
2. načinu vođenja evidencije o izdanim putnim i drugim ispravama i vizama strancima u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu,
3. načinu izdavanja i obrazac viza, obrazac posebnih osobnih iskaznica te obrazac zahtjeva za njezino izdavanje i način vođenja evidencije o izdanim vizama i osobnim iskaznicama i njihovim cijenama.

Članak 114.

Postupci započeti prije početka primjene ovog Zakona dovršit će se po odredbama ovog Zakona, osim ako Zakonom o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine", broj 53/91, 22/92, 26/93 i 29/94) ili Zakonom o zapošljavanju stranaca («Narodne novine», 19/92, 33/92, 89/92, 26/93 i 52/94) određeno pravo za stranca nije uređeno na povoljniji način.

Isprave izdane na temelju odredaba Zakona o kretanju i boravku stranaca važit će godinu dana od dana početka primjene ovog Zakona.

Članak 115.

Osobama iz članka 79. stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca, koje nisu regulirale status u Republici Hrvatskoj po odredbama tog Zakona, prestaje stalni boravak nakon proteka roka od godine dana od dana početka primjene ovog Zakona.

Osobe iz stavka 1. ovog članka ne moraju ispunjavati uvjete propisane u članku 49. stavku 1. točki 2. i 3. ovog Zakona.

Članak 116.

Stranac koji je po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca stekao status:

1. trajno nastanjenog stranca danom početka primjene ovog Zakona, smatra se strancem na stalnom boravku,
2. stranca na odobrenom produženom boravku, danom početka primjene ovog Zakona, smatra se strancem na privremenom boravku,
3. stranca s izdanom poslovnom vizom, danom početka primjene ovog Zakona, smatra se strancem s izdanom poslovnom dozvolom,
4. izbjeglica, danom početka primjene ovog Zakona, smatra se azilantom.

Stranac, kojemu je na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakona o zapošljavanju stranaca izdana poslovna viza i osobna radna dozvola, dužan je 30 dana prije isteka roka važenja poslovne vize i osobne radne dozvole podnijeti zahtjev za izdavanje poslovne dozvole odnosno njegov poslodavac zahtjev za izdavanje radne dozvole.

Članak 117.

Danom početka primjene ovog Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine", broj 53/91, 22/92, 26/93 i 29/94) osim odredbi članaka 22. i 59., u dijelu koji se odnosi na status izbjeglice, članaka 31.do 38., 43., 48., članka 72. stavak 1. i članka 73., Zakon o zapošljavanju stranaca ("Narodne novine", broj 19/92, 33/92, 89/92, 26/93 i 52/94), Naputak za izdavanje radne dozvole strancima ("Narodne novine, broj: 82/96), članak 32. i 56. Zakona o nadzoru državne granice («Narodne novine», broj 34/95. – pročišćeni tekst) i Glava XIX Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje ("Narodne novine", broj 21/74, 39/74, 55/88, 19/90).

Provedbeni propisi, donijeti na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakona o zapošljavanju stranaca ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovog Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

Provedbene propise na temelju ovlasti iz ovog Zakona, nadležni ministri donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 118.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", a počinje se primjenjivati od 1. siječnja 2003. godine.

OBRAZLOŽENJE KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O STRANCIMA

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I OSNOVNA PITANJA KOJA SE ZAKONOM UREĐUJU

Materija statusnih pitanja stranaca u Republici Hrvatskoj regulirana je Zakonom o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine", broj: 53/91., 26/93. i 29/94.) koji je stupio na snagu 08.10.1991. godine, te je u manjem opsegu mijenjan 1993. i 1994. godine.

Nadalje, Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Narodne novine", broj: 19/92, 33/92, 89/92, 26/93, 29/94 i 52/94), te Naputkom za izdavanje radnih dozvola strancima ("Narodne novine", broj: 82/96) regulirano je zapošljavanje i rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

S obzirom da je Republika Hrvatska kao potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske stekla status potencijalne kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji u obvezi je prilagoditi pozitivno zakonodavstvo s *acquis communautaire*om .

Također, prema studiji FIAS-a (Foreign Investment Advisory Service, a joint service of the International Finance Corporation and the World Bank) nedostaci postojećih zakona su dugotrajnost i kompliciranost postupka u pribavljanju pojedinih dozvola, posebice poslovne vize, vize za zapošljavanje te radnih dozvola.

Slijedom iznesenog, budući je ocijenjeno da su rješenja u navedenim zakonima nekompatibilna sa standardima kojima se uređuju ista pitanja u Europskoj uniji, te radi ubrzanja i transparentnosti postupka, posebice u cilju otklanjanja prepreka ulaganjima u Republici Hrvatskoj, odlučeno je da se pristupi izradi novog Zakona o strancima koji bi uz uvažavanje svih specifičnosti ekonomskog, socijalnog stanja u Republici Hrvatskoj trebao biti u suglasnosti s *acquisom communautaire*-om.

Novi Zakon o strancima ima za cilj poboljšati koordinaciju između nadležnih državnih tijela, odvajanje viznog režima od dozvola za boravak i rad, instituta poslovne dozvole i kategorije osoba kojima se ona izdaje te je razgraničiti od radne dozvole, odrediti nadležna tijela i rok u kojem se izdaje, odrediti tijela za utvrđivanje godišnjeg kontingenta radnih dozvola, zatim režim radnih dozvola propisati samo za zapošljavanje stranaca na temelju ugovora o radu, kao i odrediti nadležna tijela i rok za njihovo izdavanje. Nadalje, predviđene su tri kategorije boravka stranaca:

Boravak stranaca do 90 dana (boravak bez vize, s vizom i s graničnom propusnicom).

Privremeni boravak odobrava se strancu koji želi boraviti u Republici Hrvatskoj određeno vrijeme i u određenu namjenu (rad, liječenje, spajanje obitelji, studiranje i drugi opravdani razlozi), uz mogućnost produženja.

Stalni boravak odobrava se strancu koji ima pet godina odobren privremeni boravak ili ako je tri godine u braku s državljaninom Republike Hrvatske ili sa strancem na odobrenom stalnom boravku.

Poslovna dozvola izdaje se strancu koji ima registrirani obrt, s obrtom izjednačenu djelatnost, slobodno zanimanje, registrirano vlastito trgovačko društvo te strancu koji pruža usluge u ime tvrtke čije je sjedište u inozemstvu. Poslovna dozvola vrijedi i kao dozvola za rad i odobrenje za privremeni boravak.

Uvodi se godišnja kvota radnih dozvola koju utvrđuje Vlada Republike Hrvatske do 31. listopada tekuće godine za narednu godinu. Radna dozvola izdaje se za stranca na temelju zahtjeva poslodavca. Radnu dozvolu izdaje nadležna policijska uprava odnosno policijska postaja prema sjedištu poslodavca.

Nadalje, predloženim Zakonom rješavaju se nedostaci uočeni u primjeni Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakonu o zapošljavanju stranaca. Time su stvorene pretpostavke za kompatibilnost domaćeg zakonodavstva koje obrađuje imigracijsku politiku sa zakonodavstvom zapadnoeuropskih zemalja, a što je obveza Republike Hrvatske kao potpisnice Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske.

II. OBJAŠNENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Člankom 1. i 2. utvrđen je sadržaj Zakona te je određeno tko se smatra strancem.

Člankom 3. i 4. propisuju se osnovni uvjeti ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj.

Člankom 5. propisane su pretpostavke za ograničenje i zabranu kretanja stranca na određenom području u Republici Hrvatskoj.

Članci 6. i 7. sadrže opće odredbe glede pridržavanja propisa i odluka državnih tijela za strance koji borave u Republici Hrvatskoj.

Člankom 8. propisana je supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku.

Članci 9.-14. sadrže odredbe o putnim ispravama stranca. Putne isprave su strana putna isprava (osobna ili obiteljska putovnica, zajednička putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata po međunarodnom ugovoru) i putna isprava za stranca (putna isprava za izbjeglice, putna isprava za osobe bez državljanstva i putni list za stranca).

Članci 15.-24. sadrže odredbe o vizama, te je utvrđeno tko propisuje vizni sustav. Nadalje, određeno je da je viza odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske. Propisane su vrste viza: putna, tranzitna, zrakoplovno-tranzitna, grupna, diplomatska i službena; rokovi važenja, mogućnost produženja, nadležna tijela za izdavanje vize te razlozi za odbijanje izdavanja i poništenje vize.

Članak 25. sadrži odredbe o odgovornosti prijevoznika koji dovozi strance na područje Republike Hrvatske.

Članci 26.-32. uređuju problematiku ulaska i izlaska stranca iz države. Članci sadrže odredbe o obvezi podvrgavanja graničnoj kontroli, izdavanju granične propusnice, navedeni su razlozi za odbijanje ulaska, nezakonitog prelaska državne granice te slobodnom izlasku stranca iz Republike Hrvatske, ukoliko su ispunjene određene pretpostavke.

Članak 33. sadrži opće odredbe o boravku stranca te definiciju i vrste boravka (boravak do 90 dana, privremeni i stalni boravak). Boravak do 90 dana je boravak stranca bez vize, s vizom i s graničnom propusnicom, ako Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Dakle, radi se o strancima u prolazu koji dolaze u Republiku Hrvatsku u svrhu turističkog, poslovnog, privatnog ili druge vrste putovanja.

Članci 34.-46. detaljno razrađuju odredbe koje se odnose na privremeni boravak stranca. Potrebno je naglasiti da se zahtjev za prvi privremeni boravak podnosi diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske odnosno stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza navedeni zahtjev može podnijeti i u policijskoj upravi ili postaji Ministarstva unutarnjih poslova. Zahtjev za produženje svakog daljnjeg privremenog boravka podnosi se nadležnoj policijskoj upravi ili postaji. Navedene su svrhe u koje se može regulirati privremeni boravak (rad, školovanje i studiranje, spajanje obitelji, itd). U pravilu, stranac može mijenjati osnovu s koje traži reguliranje privremenog boravka, osim stranca koji boravi u svrhu sezonskog rada ili obavlja poslove za koje mu prema ovom Zakonu nije potrebna radna dozvola, a čiji boravak je duži od 30 dana. Nadalje, navode se opći uvjeti za izdavanje odobrenja za privremeni boravak, posebno se definira privremeni boravak u svrhu rada (izdaje se strancu za kojeg je izdana radna dozvola, uz ispunjenje ostalih uvjeta određenih ovim Zakonom), pretpostavke za otkaz i prestanak boravka. Između ostalog, propisano je da se poslovna dozvola smatra odobrenjem za privremeni boravak i rad na području Republike Hrvatske.

Članci 47.-51. sadrže odredbe o uvjetima stalnog boravka, nadležna tijela za zaprimanje i rješavanje zahtjeva (policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova), razloge za odbijanje, otkaz i prestanak stalnog boravka. Strancima kojima je odobren stalni boravak za rad nije potrebna radna dozvola, dok se članovima njihovih obitelji izdaje radna dozvola.

Članci 52.-55. sadrže odredbe o nezakonitom boravku. Strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj određuje se rok za napuštanje države, a posebno je naglašeno da se prilikom odlučivanja o izricanju zaštitne ili sigurnosne mjere protjerivanja mora uzeti u obzir trajanje boravka, osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Članci 56.-68 sadrže odredbe o uvjetima prisilnog udaljenja stranaca, nadležna tijela. Propisana je mogućnost uhićenja i zadržavanja stranca u prostorijama nadležnog tijela, radi osiguranja prisilnog udaljenja. Isto tako, propisano je ograničenje slobode kretanja smještajem u prihvatni Centar za stranca Ministarstva unutarnjih poslova, ukoliko stranca nije bilo moguće odmah prisilno udaljiti ili ako mu nije utvrđen identitet, a boravak u navedenom Centru vremenski je ograničen (najduže do 90 dana). Uveden je i institut privremenog ostanka u Republici Hrvatskoj koji se može odobriti strancu kojeg se ne može prisilno udaljiti, a stranac ima osiguran smještaj i sredstva za uzdržavanje te ako je na taj način osigurano izvršenje obveze napuštanja zemlje.

Članci 69.-77. navedene su vrste isprava kojima stranac dokazuje svoj identitet te uvjeti za njihovo izdavanje, oduzimanje i zadržavanje. To su putna isprava, osobna iskaznica za stranca, posebna osobna iskaznica i druga javna isprava koja sadrži fotografiju.

Članci 78.-81. Određena je definicija boravišta i prebivališta stranca, obveza prijave i odjave boravišta odnosno prebivališta, te posebna obveza zdravstvenih ustanova odnosno zdravstvenih radnika privatne prakse te pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge smještaja o prijavi stranca odnosno vođenju evidencija o istima.

Članak 82. sadrži odredbu o uvjetima pod kojima policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova može prikupljati osobne podatke o strancima.

Članci 83. i 84. propisani su uvjeti za kretanje stranca u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj odori na području Republike Hrvatske.

Članci 85.-87. sadrže opće odredbe o radu stranaca. Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj na temelju radne ili poslovne dozvole. Važno je naglasiti da Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za rad u skladu s migracijskom politikom Hrvatskog Sabora i uz uvažavanje stanja na tržištu rada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola. U okviru kvote Vlada Republike Hrvatske utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dozvoljava zapošljavanje, broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti, kao i teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola. Zakon predviđa kategorije stranaca kojima je za rad potrebna radna dozvola, ali se ista ne uračunava u godišnje utvrđenu kvotu radnih dozvola.

Članci 88.-96. detaljno razrađuju odredbe u svezi radnih dozvola, postupak podnošenja zahtjeva, nadležna tijela, rokove izdavanja, a posebno se navode kategorije stranaca kojima za rad u Republici Hrvatskoj nije potrebna radna dozvola, prestanak važenja i poništenje radne dozvole. Radnu dozvolu za stranca izdaje nadležna policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova na zahtjev poslodavca. Strancima kojima za rad u Republici Hrvatskoj nije potrebna radna dozvola (npr. ključno osoblje trgovačkih društava koje je definirano Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske, strani dopisnici akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija, osobe kojima je priznat status azilanta i sl.), ipak su dužni regulirati privremeni boravak, ako borave u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana.

Članci 97.-99. sadrže odredbe o poslovnoj dozvoli (definicija, nadležno tijelo za izdavanje, rok važenja, poništenje i prestanak poslovne dozvole). Poslovna dozvola može se izdati određenoj kategoriji stranaca koji obavljaju određenu djelatnost u Republici Hrvatskoj kao što je obrt ili s obrtom izjednačena djelatnost ili vode poslove u registriranom trgovačkom društvu i sl. O zahtjevu za izdavanje poslovne dozvole odlučuje policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 100. utvrđuje posebne kategorije osoba na koje se ne primjenjuju odredbe koje reguliraju rad stranaca kao što su npr. članovi diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili misije koja ima diplomatski status i sl.

Članak 101. sadrži odredbu o inspekcijskom nadzoru nad provedbom ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na rad i zakonitost boravka stranaca. Određeno je da inspekcijski nadzor provodi Državni inspektorat i policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova.

Članci 102.-110. Utvrđeni su prekršaji i određene kazne za te prekršaje.

Članak 111. propisuje evidencije koje vode policijske uprave ili postaje Ministarstva unutarnjih poslova i diplomatske misije odnosno konzularni uredi Republike Hrvatske.

Članci 112.-113. sadrže odredbe o ovlasti ministra unutarnjih poslova, čelnika nadležne sigurnosne službe i ministra vanjskih poslova za donošenje propisa na temelju ovog Zakona.

Članak 114. propisuje način ostvarivanja prava u postupcima započetim prije početka primjene ovog Zakona. U stavku 2. utvrđeno je da isprave izdane na temelju odredaba Zakona o kretanju i boravku stranca važit će godinu dana od dana početka primjene ovog Zakona.

Članak 115. određuje da osobama iz članka 79. stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca koje nisu regulirale status u Republici Hrvatskoj, prestaje stalni boravak nakon proteka roka od godine dana od dana početka primjene ovog Zakona. Također, gore navedene osobe ne moraju ispunjavati uvjete propisane u članku 49. stavak 1. točke 2. i 3. konačnog prijedloga Zakona.

Članak 116. definira status stranaca koji u trenutku početka primjene ovog Zakona imaju boravak reguliran po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca.

Članak 117. utvrđuje prestanak važenja odredaba Zakona o kretanju i boravku stranaca osim odredaba koje se odnose na izbjeglice, Zakona o zapošljavanju stranaca Napatka za izdavanje radnih dozvola strancima te glave XIX. Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje.

Članak 118. utvrđuje vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona i početak primjene.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ovim Zakonom predviđeno je da poslove izdavanja radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva obavlja Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Te poslove po važećem Zakonu o zapošljavanju stranaca, Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti («Narodne novine», broj 32/02) i Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija («Narodne novine», broj 48/99) sada obavljaju Ministarstvo rada i socijalne skrbi i Hrvatski Zavod za zapošljavanje. Stoga će za provedbu ovog Zakona biti potrebno osigurati znatna sredstva u Državnom proračunu, prvenstveno radi osiguranja tehničkih i kadrovskih uvjeta (prostor, informatička oprema, povećanje broja službeničkih mjesta, obuka službenika, itd.) u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Procjenjuje se da je za provedbu ovog Zakona potrebno u Državnom proračunu osigurati sredstva u visini od **5.100.000,00 kuna**. Navedena sredstva uključuju troškove plaća djelatnika, provođenja informatizacije, nabave informatičke opreme i odgovarajućih aplikacija, izrade novih obrazaca za vize i boravak, radnih i poslovnih dozvola i dr.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Tekst Prijedloga Zakona koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskom Saboru djelomice je izmijenjen iz razloga uvažavanja mišljenja saborskih zastupnika, preispitivanja rješenja utvrđenih Prijedlogom Zakona ponuđenih od predlagatelja te potrebe usklađivanja teksta Konačnog prijedloga Zakona s pozitivnim propisima Republike Hrvatske, posebno s novim Zakonom o prekršajima.

U cilju jasne i nedvojbene formulacije pojedinih odredbi izvršene su uglavnom nomotehničke izmjene, te dijelom izmjene sadržajne naravi:

- stavak 2. članka 3. koji određuje da Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav nalazi se u poglavlju III vize u članku 15.;
- u članku 5. dodana je odredba koja propisuje da sigurnosnu provjeru stranca u svrhu utvrđivanja razloga nacionalne sigurnosti provodi nadležna sigurnosna služba;
- u članku 12. točki 1. pojam "otпуст iz hrvatskog državljanstva" zamijenjen je pojmom "prestanak hrvatskog državljanstva";

- u članku 15. dodani su stavci 4. i 5. prema kojima diplomatska misija odnosno konzularni ured, samo u slučajevima određenima podzakonskim aktom, mora zatražiti suglasnost ovog Ministarstva za izdavanje vize;
- u članku 21. brisan je stavak 4.;
- izmijenjena je odredba članka 22. te se istom sada propisuje da će se postupak i način izdavanja svih vrsta viza urediti podzakonskim propisom;
- u članku 24. dodan je novi stavak koji propisuje da protiv odluke u zahtjevu za izdavanje vize nije dopuštena žalba;
- u članku 30. stavku 1. izraz "nezakoniti ulazak" zamijenjen je izrazom "nezakoniti prelazak", a u istom stavku inkriminiran je i pokušaj;
- u članku 36. stavku 3., riječ "najmanje" zamijenjena je riječju "najkasnije";
- u članku 38. dodana je odredba da o žalbi kojom se odbija zahtjev za izdavanje privremenog boravka odlučuje Ministarstvo;
- u članku 47. stavak 1. točka 2. promijenjen je vremenski uvjet za odobrenje stalnog boravka stranca temeljem braka s hrvatskim državljaninom ili strancem na odobrenom stalnom boravku s dvije na tri godine;
- u članku 49. točki 1. brisane su riječi "čije je ukupno trajanje duže od godine dana";
- u članku 51. koji je sada članak 50., u stavku 1., alinei prvoj smanjen je rok bezuvjetne kazne zatvora na trajanje od šest mjeseci ili duže;
- u članku 50. koji je sada članak 51. stavak 1. točka 2. smanjen je rok s godine na šest mjeseci za prestanak odobrenja za stalni boravak;
- u članku 58. u stavku 1. izmijenjen je rok zadržavanja na 12 sati;
- u članku 64. riječi "potvrda sa fotografijom" zamjenjuje se riječima "isprava s fotografijom";
- u članku 65. stavku 1. točki 3. pojam "opoziv" zamjenjuje pojmom "poništenje";
- u članku 68. brisani su stavci 1. i 2. te je dodan novi stavak koji glasi: "Nadležno tijelo može strancu kojeg treba prisilno udaljiti oduzeti novčana sredstva i naplatiti troškove iz članka 67. stavak 1. ovog Zakona. O oduzetim novčanim sredstvima izdaje se potvrda";
- dodan je novi stavak u članku 86. koji glasi: »Migracijsku politiku utvrđuje Hrvatski Sabor na prijedlog Vlade svake dvije godine«;
- u članak 86. stavak 5. dodano je da Vlada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola uz prethodno mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća Vlade Republike Hrvatske;
- definiran je pojam stranca radnika – dnevnog migranta u članku 87. ovog Zakona;
- u članku 91. rok u kojem je poslodavac dužan sa strancem sklopiti ugovor skraćen je sa 30 na 15 dana;
- u članku 95. dodan je stavak 2. koji utvrđuje kategorije stranaca koji su izuzeti od obveze pribavljanja radne dozvole, ali moraju imati zaključen valjani ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Republici Hrvatskoj registrirana za obavljanje određenih djelatnosti;
- u članku 99. stavku 1. dodana je nova točka 2. da poslovna dozvola prestaje važiti otkazom boravka;
- dodana je nova točka 11. stavka 1. članka 104. kojom se propisuje prekršajno kažnjavanje stranca kojemu su bile izdane isprave po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca, a nije u roku od godinu dana od početka primjene novog Zakona pribavio nove isprave;
- dodan je novi stavak u članku 114. koji glasi: "Isprave izdane na temelju odredaba Zakona o kretanju i boravku stranaca važit će godinu dana od početka primjene ovog Zakona";
- izmijenjen je članak 115. koji uređuje da osobe koje su stekle status trajnog nastanjenja po Zakonu o kretanju i boravku stranaca, a svoj status nisu regulirali s datumom primjene ovog Zakona, prestat će stalni boravak ako u roku od godine dana od početka primjene ovog Zakona ne reguliraju isti;

Nadalje, pojedine izmjene rezultat su stupanja na snagu novog Zakona o prekršajima te je tako izraz "zaštitne mjere udaljenja" bilo potrebno izmijeniti izrazom "zaštitne mjere protjerivanja", a dodana je i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti pravnoj osobi u poglavlju IX. Kaznene odredbe.

Djelomično je prihvaćena primjedba Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo da se skрати rok u kojem je poslodavac dužan sklopiti ugovor o radu sa strancem (članak 91. stavak 1.). Rok je s 30 dana skraćen na 15 dana računajući od dana izdavanja radne dozvole. Time je djelomično prihvaćena i primjedba zastupnika Viktora Broža koja se odnosi na isti članak.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U raspravi koja se tijekom prvog čitanja Zakona vodila u Hrvatskom saboru, istaknuti su i određeni prijedlozi i mišljenja koja predlagatelj nije prihvatio.

Nisu prihvaćene primjedbe Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i gospodina zastupnika Nenada Stazića i Ivana Penića (članak 97. i 98.) koje se odnose na mogući automatizam produženja poslovne dozvole. Naime, uvjeti za izdavanje i produženje poslovne dozvole su isti, što znači da je prilikom odlučivanja o produženju poslovne dozvole potrebno također utvrditi zakonske pretpostavke, a ispunjenje kojih je uvjet i za izdavanje poslovne dozvole. Nije prihvaćena primjedba na članak 95. točku 19. kojom je propisano da stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u Republici Hrvatskoj ne borave duže od tri mjeseca ne moraju imati radnu dozvolu. Naime, točno je da oni teoretski mogu boraviti u Republici Hrvatskoj 2 mjeseca i 29 dana, vratiti se jedan dan u Italiju pa ponovo doći u Republiku Hrvatsku bez radne dozvole. Međutim, ukazuje se na odredbu članka 18. stavka 3. i članka 31. Konačnog Prijedloga kojima je strancima ograničen boravak u Republici Hrvatskoj na 90 dana u roku od 6 mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, neovisno da li im je za ulazak u Republiku Hrvatsku potrebna viza.

Nije prihvaćena primjedba gospodina zastupnika Viktora Broža (ispred Kluba HLSL-a) za uvođenje kazne zatvora uz novčanu kaznu (članak 110.) jer se, u ovom slučaju, pretpostavlja da se novčanom kaznom postiže svrha kažnjavanja te se smatra da će se u dovoljnoj mjeri utjecati na svijest građana o povredi zakonskih propisa. Napominjemo, da je za prekršaje iz članka 107. predviđena novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do 60 dana.

Nije prihvaćena primjedba gospodina zastupnika Petra Žitnika (u ime Kluba HSS-a), Antuna Kovačevića (u ime Kluba HKDU-a i HSP-a) i drugih prema kojoj izdavanje radnih dozvola ne može biti u nadležnosti Ministarstva unutarnjih poslova. Prema studiji FIAS-a (Foreign Investment Advisory Service, a joint service of the International Finance Corporation and the World Bank) najekonomičnije je da tijelo koje odobrava boravak strancima (policijske uprave/policijske postaje), izdaje i radne dozvole. Naime, izdavanjem radne dozvole i reguliranjem boravka na jednom mjestu nastoji se izbjeći dugotrajnost i kompliciranost postupaka.

Nije prihvaćena primjedba gospodina zastupnika Petra Žitnika prema kojoj bi se prilikom primjene članka 25. stavka 2. o odgovornosti prijevoznika stvorili problemi u praksi, posebice za ostale putnike, budući se radi o standardu preuzetom iz zapadnoeuropskih zemalja (npr. SR Njemačka, Republika Austrija, Republika Slovenija i dr.), a osim toga obveza prijevoznika (snošenje troškova vraćanja stranca) odnosi se samo na stranca kojem je zapriječen ulazak u Republiku Hrvatsku zbog razloga iz članka 3. Konačnog Prijedloga Zakona. Nije prihvaćena primjedba koja se odnosi na utvrđivanje visine novčanih sredstava koje stranac mora imati pri ulasku u Republiku Hrvatsku (članak 29.). Naime, stranac je prilikom ulaska u Republiku Hrvatsku dužan imati određenu visinu novčanih sredstava za uzdržavanje iz razloga što su mu ista potrebna za podmirenje osnovnih troškova koji proizlaze

iz njegova boravka u Republici Hrvatskoj. Također, nije prihvaćena primjedba za izmjenu članka 42. stavak 5, da se omogući rad osobama koje su u Republiku Hrvatsku došle radi spajanja obitelji, jer takvim osobama nije zapriječen rad ukoliko promjene osnovu svog boravka u Republici Hrvatskoj (članak 39. stavak 2.). Nije prihvaćena primjedba na članak 91. stavak 2. koja se odnosi na nejasan izraz "stalni sezonski poslovi" jer je postojeći termin utvrđen i definiran propisima koji uređuju problematiku rada u Republici Hrvatskoj.

Nije prihvaćena primjedba zastupnika Ante Belje na članak 95. da stranci koji su oslobođeni obveze pribavljanja radne dozvole mogu nesmetano i višekratno ulaziti i raditi u Republici Hrvatskoj, budući se i na navedenu kategoriju stranaca primjenjuju odredbe o boravku stranaca, npr. članak 18. i 31. koji vremenski ograničavaju boravak stranaca u Republici Hrvatskoj unutar vremenskog perioda od šest mjeseci. Nije prihvaćen prijedlog prema kojem bi se predstavnicima vjerskih zajednica trebala izdati radna dozvola. Naime, predstavnici vjerskih zajednica u obvezi su regulirati boravak u Republici Hrvatskoj kao i sve ostale kategorije stranaca (članak 34. Konačnog Prijedloga), a detaljnije odredbe o vjerskim zajednicama sadrži Zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica. Također, nije prihvaćen prijedlog da se u članku 95. točkama 8., 9. i 19. (tehničko osoblje za operne, baletne i ine priredbe, izvjestiteljsko osoblje te stranci zaposleni u cirkusima i zabavnim parkovima) ujednače uvjeti koji se odnose na privremeni boravak stranaca bez radne dozvole budući se radi o različitim kategorijama stranaca koji obavljaju slične djelatnosti.

Nije prihvaćena primjedba zastupnice Zdenke Babić Petričević za izmjenom pojma stranca u članku 2. Konačnog Prijedloga. Naime, prema predloženoj definiciji stranac je svaka osoba koja nema hrvatsko državljanstvo, neovisno koje je nacionalne pripadnosti. Prilikom definiranja pojma stranca vodilo se računa o Zakonu o hrvatskom državljanstvu koji u članku 16. propisuje da pripadnik hrvatskog naroda koji nema prebivalište u Republici Hrvatskoj, može steći hrvatsko državljanstvo ako udovoljava pretpostavkama za stjecanje državljanstva prirođenjem i da pisanu izjavu da se smatra hrvatskim državljaninom. Također, nije prihvaćena primjedba na članak 18. stavak 2. budući se zakonska odredba primjenjuje ukoliko međudržavnim ugovorom nije određeno drugačije, a isto tako u skladu je s *acquis communautaire*-om. Nije prihvaćen niti prijedlog da se granična propusnica izdaje s rokom važenja od mjesec dana budući se u dosadašnjoj praksi rok do tri mjeseca pokazao prihvatljivim jer obuhvaća sve svrhe boravka stranca u Republici Hrvatskoj (privatne, turističke, poslovne i druge posjete). Nije prihvaćena primjedba na članak 30. koji sadrži odredbu o nezakonitom prelasku državne granice. Naime, problematika azila detaljnije će se urediti novim Zakonom o azilu koji će biti *lex specialis* u odnosu na Zakon o strancima. Dakle, na sve strance koji su tražitelji azila primjenjivat će se odredbe Zakona o azilu. Nije prihvaćen prijedlog da se brišu točke 1. i 2. stavka 2. članka 87. Konačnog Prijedloga, s obzirom da je u točku 1. dodano da se za radnike – strance dnevne migrante koji su zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme radne dozvole izdaju *pod uvjetom uzajamnosti*. U vezi primjedbe na točku 2. ističe se da je Republika Hrvatska kao potencijalna kandidatkinja za pristup Europskoj uniji u obvezi pridržavati se preuzetih međunarodnih obveza, a tako i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske. Također, nije prihvaćena primjedba da godišnju kvotu radnih dozvola utvrđuje Hrvatski Sabor iz razloga što Hrvatski Sabor utvrđuje migracijsku politiku u okviru koje Vlada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola.

Primjedba zastupnice Gordane Sobol da se u Zakon o strancima uvrsti točna definicija "trgovine ljudima", te da se oformi centar za zaštitu žrtava trgovanja ljudima nije prihvaćena budući da isto ne može biti predmet uređenja ovog Zakona iz razloga što navedena problematika spada u pitanja koja se uređuju kaznenim zakonodavstvom.

Nije prihvaćena načelna primjedba zastupnice Dorice Nikolić da su rješenja u Konačnom prijedlogu Zakona o strancima preliberalna, budući je predlagatelj Konačni Prijedlog djelomično uskladio s *acquis communautaire*-om.

Nije prihvaćena primjedba zastupnika, mr.sc. Miroslava Rožića koja se odnosi na izbjegavanje pasivnih oblika jer glagolske forme koje zastupnik primjerice navodi ("produžit će se, odobrit će se" itd.), nisu pasivni oblici. Nadalje, netočna je tvrdnja zastupnika da se ne zna koje će tijelo izdati, dozvoliti ili pak produžiti odobrenje boravka jer je u članku 11. navedeno da se u daljnjem tekstu pod nadležnim tijelom podrazumijeva policijska uprava odnosno policijska postaja Ministarstva unutarnjih poslova, dok je u članku 13. određeno da se u daljnjem tekstu pod pojmom Ministarstvo podrazumijeva Ministarstvo unutarnjih poslova. Ne prihvaća se načelna primjedba da je tekst pun pravnih standarda koji omogućuju subjektivnost prilikom odlučivanja, budući je navedene zakonske odredbe potrebno tumačiti imajući u vidu njihovu povezanost s ostalim zakonskim odredbama, a koje zajedno daju pravni okvir za odlučivanje o zahtjevima stranaka.

Ostale primjedbe, iznesene tijekom saborske rasprave u prvom čitanju Prijedloga Zakona, predlagatelj nije uvažio iz razloga što nisu relevantne za koncept predloženog propisa.